

Fotografas Dillonas Marshas: galime labai daug ko pasimokyti iš pastaruoju metu įvykusių katastrofų

Sorry, this entry is only available in [Lithuanian](#).

Iš Pietų Afrikos Respublikos kilęs fotografas [Dillonas Marshas](#) savo kūryboje dažnai izoliuoja ir pabrėžia specifinius kraštovaizdžio bruožus, pradedant nuo priemiesčių ir baigiant nykstančiomis kaimo scenomis, taip iliustruodamas sąmoningą ar netyčią žmonijos bendravimą su supančiu pasauliu. 17-ojo fotomeno festivalio KAUNAS PHOTO konkursui KAUNAS PHOTO STAR menininkas pateikė fotografijų seriją „Deimantai nėra amžini“, pasakojančią apie kalnakasybos pramonės užtvertą, išnaudotą ir dabar užmarštiną grimztančią Pietų Afrikos vakarinės pakrantės teritoriją. Į konkurso finalininkų dešimtuką patekusių Dillono Maršo darbai iki spalio 31 d. rodomi Vytauto Didžiojo universiteto Daugiafunkciniame mokslo ir studijų centre.

Šiai parodai atstovaujantis KAUNAS PHOTO 2020 ambasadorius, Vytauto Didžiojo universiteto A.Sacharovo demokratijos plėtros tyrimų centro vadovas, žmogaus teisių aktyvistas, sovietologas, istorikas, profesorius Robertas Van Vorenas teigia jaučiantis artimą ryšį su tolima Afrikos valstybe bei randantis sąsajų su Lietuva: „Pietų Afrika yra šalis labai artima mano širdžiai. Tai yra tokia turtinga šalis, turinti tokią turtingą istoriją, tačiau taip pat kupina represijų ir priespaudos, skausmo ir sunkumų. Kaip ir Lietuvai, nepaisant visų sunkumų, 1990-ųjų pradžioje Pietų Afrikai pavyko nusikratyti pančių, tačiau kelias į laisvę išlieka ilgas ir vingiuotas.“

Anot R. Van Voreno, „Dillono Maršo nuotraukos rodo, kaip buvo

iššvaistyti pirminiai gamtos ištekliai, kaip žmonės buvo priversti gyventi niūriose vietose, susidurdami su neįtikėtinais sunkumais, kad galėtų tarnauti godžiai valdančiajai klasei. Dabar, kai to nebėra, lieka randuotas kraštovaizdis, jungiantis neįtikėtiną gamtos grožį su vaizdais, kurie tyliai liudija tai, kas vyko praeityje. Nors kraštovaizdis yra sausas, jis transpiruoja drėgmę nuo visų pralietų ašarų.“

Su KAUNAS PHOTO STAR 2020 finalininku Dillonu Marshu kalbasi Daiva Juonytė.

Jūsų darbai labai dažnai išskiria ir pabrėžia ypatingus kraštovaizdžius. Kaip atsirado ši nuotraukų serija?

Mane visada domino draudžiamos vietos, o deimantų pakrantė ilgą laiką buvo uždaryta visuomenei. Pirmąjį savo vizitą ten suplanavau 2013 m., vos išgirdęs, kad kai kurie miestai pradėjo naikinti savo apribojimus. Nuo tada kelis kartus grįžau dokumentuoti vietovės, kurioje kalbama apie vykstančius pokyčius.

Jūsų fotografijų serija mums pasakoja ne tik apie besikeičiantį kraštovaizdį, bet ir apie tai, kaip mūsų vartotojiškumas naikina gamtos išteklius. Ką apie tai manote ir kokia jūsų pozicija šiuo klausimu?

Deimantai beveik neturi tikrosios vertės, todėl manau, jog yra absurdiška, kad norint juos išgauti, padaroma didžiulė žala gamtos sąskaita. Žinoma, kai kurios iškastos medžiagos iš tikrųjų turi savo vertę, todėl jų kasyba yra neišvengiama, jei norime suteikti paramą reikalingoms pramonės šakoms ir pažangai mokslo bei technologijų srityje. Vis dėlto man labiausiai rūpi tai, kad uždarius kasybos įmones ir judant į priekį, kasyklos labai dažnai nėra tinkamai sutvarkomos.

Pastaraisiais metais į savo nuotraukas taip pat įtraukėte kompiuteriu sukurtus vaizdus ir nežemiškas spalvas. Kokia to priežastis?

Neseniai susidomėjau informacijos vizualizavimu. Tam dažniausiai naudojamos infografikos, tačiau norėjau sukurti kažką panašaus, naudodamas fotografiją ir kompiuteriu sukurtus vaizdus. Tai leidžia man atskleisti pagrindinę dinamiką, kurios negalima parodyti vien fotografija.

Kokia yra jūsų pagrindinė susidomėjimo jus supančia aplinka priežastis?

Man labai patinka būti lauke ir tyrinėti savo natūralią terpę. Nenoriu prarasti šios laisvės ar atimti ją iš ateinančių kartų.

Kaip manote, ar šiais metais pasaulį krečiantys įvykiai (pandemija, #blackmatters judėjimas, Australijos gaisrai) yra pamoka žmonijai? Jei taip, ko iš to mes galime pasimokyti?

Tikrai manau, kad galime labai daug ko pasimokyti iš pastaruoju metu įvykusių katastrofų. Tikiuosi, kad idėmiai patyrinėję suprasime, jog visų šių įvykių buvo galima išvengti. Tikiuosi, kad tai bus pamoka tam, jog ateityje nebūtų panašių dalykų.

KAUNAS PHOTO STAR 2020 finalininko Dillono Maršo parodą „Deimantai nėra amžini“ iki spalio 31 d. galima nemokamai aplankyti Vytauto Didžiojo universiteto Daugiafunkciniame mokslo ir studijų centre (V.Putvinskio g. 23, Kaunas). Pilną 17-ojo fotomeno festivalio KAUNAS PHOTO programą „Periferinės vizijos“ rasite [čia](#).

KAUNAS PHOTO – ilgiausiai be pertraukų rengiamas kasmetis tarptautinis fotomeno festivalis Lietuvoje ir Baltijos šalyse. 2004 m. Mindaugo Kavaliausko įkurtą festivalį organizuoja viešoji įstaiga „Šviesos raštas“. Festivalis yra pasaulinės „Festival of Light“ organizacijos narys. **Festivalį KAUNAS PHOTO finansuoja [Lietuvos kultūros taryba](#)**, kaip vieną iš strateginių tarptautinių meno renginių Lietuvoje.

Rėmėjai: [Kauno miesto savivaldybė](#), [EPSON](#).

Parodos partneris: [Vytauto Didžiojo universitetas](#).

Katalonų fotografas Guillemas Vidalis: tam, kad galėtume įveikti nuolatinius iššūkius, turime perkurti save iš naujo

Sorry, this entry is only available in [Lithuanian](#).

Savo karjerą nuo grafinio dizaino pradėjęs katalonų fotografas [Guillemas Vidalis](#) jau daugiau kaip 18 metų savo asmeninei kūrybai ir požiūriui išreikšti naudoja fotografinę kalbą. 17-ojo tarptautinio fotomeno festivalio KAUNAS PHOTO konkursui pateiktame darbe „Pamirštos žaidimų aikštelės“ menininkas tiria žaidimų aikšteles kaip pamirštų įgūdžių, mūsų visuomenės pritaikytų tik vienam mūsų gyvenimo laikotarpiui – mūsų vaikystei – metaforą.

Pasak KAUNAS PHOTO 2020 ambasadoriaus, komunikacijos agentūros „Virtuozai“ direktoriaus Viliaus Mackonio, serijos „Pamirštos žaidimų aikštelės“ nuotraukose jaučiama tuštuma, palikta išėjusios vaikystės.

„Vaikystė yra žaidimai, žaidimai yra judesys, o tai pat kūrimas. Judesys yra gyvybė, kūryba yra atradimai ir veržimasis pirmyn. Praradę vaikiškumą, kartu netenkame gyvybingumo ir noro ieškoti, keistis – sustojame ir po truputį apsamojame, aprūdijame. „Pamirštos žaidimų aikštelės“ mums siunčia ženklą – svarbu saugoti vaikystę“, – mintimis dalijasi V. Mackonis.

Į konkurso KAUNAS PHOTO STAR 2020 finalininkų dešimtuką patekusio Guillemo Vidaliao fotografijos rodomos Kalniečių parke Kaune. Greta parodos – gyvybinga parko žaidimų erdvė, iš

kurios lyg simboliškai sklinda dūkstančių vaikų klegesys. „Pamirštos žaidimų aikštelės“, kaip ir kitos festivalio lauko parodos, veiks iki spalio 31 d.

Guillemo Vidaliai paroda „Pamirštos žaidimų aikštelės“ Kalniečių parke © Karolina Krinickaitė | KAARA Fotografija

Su fotomenininku Guillemu Vidaliu kalbasi Daiva Juonytė.

Šiemet festivalio KAUNAS PHOTO tema – „Periferinės vizijos“. Kaip matote šią temą iš savo perspektyvos?

Mano manymu, periferinė vizija yra tai, ko nematome bendru požiūriu, tačiau tai, ką kiekvienas iš mūsų suvokia kaip esminį ir subjektyvų pagrindinį aspektą. Arba tai, ką mes vadiname subjektyvia vizija. Periferinė vizija yra žvilgsnis į tai, kas lieka už to, ką mūsų visuomenė apibrėžia kaip svarbius dalykus, ribų.

Jūsų darbas „Pamirštos žaidimų aikštelės“ – tai nežemiškų vaizdų serija, iliustruojanti apleistų parkų, kuriuos per ilgą laiką atsikovojo gamta, teritorijas. Kaip gimė ši idėja?

Mintis kilo iš atsitiktinio susitikimo su mažu, apleistu vaikų parku. Tai labai paveikė mane ir pažadino jausmų krioklį. Vėliau, atsižvelgiant į šiuos jausmus ir įvairias asociacijas, kylančias dėl mano šaknų, buvo galima projektą apibrėžti ir apie jį kalbėti.

© Guillem Vidal

Kokią prisimenate savo vaikystę?

Mano vaikystė prabėgo esant Franco režimui, diktatoriškoje valstybėje, kupinoje visko, ką ji reprezentuoja: ideologinės prievartos, socialinės kontrolės, didelės bažnyčios valdžios, seksualinių susidorojimų, atskirų, kunigų vadovaujamų mokyklų mergaitėms ir berniukams, ir bet kokios mūsų šalies, Katalonijos, laisvės neturėjimo, draudžiant jos kalbą. Tai nėra praeitis, kurią galima prisiminti nostalgiskai. Vienintelis pabėgimas tuo metu buvo žaidimai. Žaidimų aikštelės buvo nedideli sklypai, kur buvo galima žaisti,

lavinti kūrybiškumą ir maloniai leisti laiką.

Kaip minėjote, žaidimų aikštelė yra vieta, kur susitinka žaidimai, kūrybiškumas ir linksmybės. Visų šių dalykų šiandien mums dažnai trūksta, ypač šiuo pandemijos laikotarpiu.

COVID-19 yra didelė problema, tačiau tai nėra pagrindinė dabartinių iššūkių priežastis. Betarpiškumas apima didįjį fondo motyvą, problemas, kilusias dėl netvarkingo kapitalizmo ir vartotojiškos visuomenės, mūsų laikų problemas, vadinamas antropocenu. Dažnai neatrodo, kad globaliu lygmeniu į problemų mastą iš tikrųjų žvelgiama rimtai. Turėtume radikaliai pakeisti savo vertybių sistemą, būti kūrybingi tam, kad perkurtume save kaip visuomenę iš naujo ir galėtume įveikti nuolatinius iššūkius.

Jūsų nuotraukų serija siūlo du skirtingus skaitymo lygius. Pirmasis yra socialinė kritika, antrasis – intymus ir asmenišką skaitymą. Kuris jums svarbesnis?

Yra du prasmės sluoksniai, kurie vienas kitą papildo ir praturtina. Abu jie vienodai svarbūs.

Kokią žinutę norėtumėte perduoti žmogui, ateisiančiam pažiūrėti jūsų nuotraukų?

Norėčiau išprovokuoti tam tikrą nerimą, pakutenti sąžinę dėl viso to, kas vyksta mūsų visuomenėje. Mano tikslas yra priversti žmones suabejoti vertybėmis, kurios vaidina labai didelį vaidmenį ir yra labai svarbios šiandienos visuomenėje: konkurencingumas, efektyvumas, produktyvumas ir kt. Būtent jos mus atvedė ten, kur dabar esame. Norėčiau pasiūlyti žaidimą, kūrybiškumą ir malonumą priimti kaip priemones, skirtas susidoroti su dabarties iššūkiais, kuriems reikia naujų kūrybinių sprendimų.

Guillemo Vidalio paroda „Pamirštos žaidimų aikštelės“ Kalniečių parke © Karolina Krinickaitė | KAARA Fotografia

KAUNAS PHOTO STAR 2020 finalininko Guillemo Vidalio fotografijų parodą „Pamirštos žaidimų aikštelės“ galima nemokamai aplankyti Kalniečių parke Kaune iki spalio 31 d. Pilną 17-ojo fotomeno festivalio KAUNAS PHOTO programą „Periferinės vizijos“ rasite [čia](#).

KAUNAS PHOTO – ilgiausiai be pertraukų rengiamas kasmetis tarptautinis fotomeno festivalis Lietuvoje ir Baltijos šalyse. 2004 m. Mindaugo Kavaliausko įkurtą festivalį organizuoja viešoji įstaiga „Šviesos raštas“. Festivalis yra pasaulinės „Festival of Light“ organizacijos narys. **Festivalį KAUNAS PHOTO finansuoja [Lietuvos kultūros taryba](#)**, kaip vieną iš strateginių tarptautinių meno renginių Lietuvoje. Rėmėjai: [Kauno miesto savivaldybė](#), [EPSON](#). Lauko parodų rėmėjas: [„Kauno želdiniai“](#).

Fotografas Hannesas Jungas: pokyčiai žmones gąsdina labiau nei vilkai

Sorry, this entry is only available in [Lithuanian](#).

„Tikiuosi, kad žiūrovams kils klausimas, kodėl jie kūrinyje apie vilką nemato vilko“, – sako vokiečių fotografas [Hannesas Jungas](#). Ir iš tiesų, 17-ojo fotomeno festivalio KAUNAS PHOTO konkurso KAUNAS PHOTO STAR 2020 finalininko parodoje „Vilkas čia“, rodomoje Kauno V. Kudirkos viešosios bibliotekos Jaunimo, meno ir muzikos skyriuje (A. Mapu g. 18, Kaunas), nepamatysite jokių vilko pėdsakų. Užtat nuotraukomis fotomenininkas drąsiai liečia socialinių pokyčių temas ir pokyčius, kurie gąsdina žmones ir dažnai turbūt yra daug sunkiau suvokiami nei pats vilkas.

Pasak Kauno V. Kudirkos viešosios bibliotekos kultūrinės veiklos vadybininkės, KAUNAS PHOTO 2020 ambasadorės Monikos Straupytės, paroda atskleidžia tiek Vokietijai, tiek Lietuvai, tiek visam pasauliui, bei kiekvienam asmeniškai aktualią temą – komplikotą žmogaus ir gamtos santykį, į kurią šiandien vis labiau atsigręžiama.

Monika Straupytė KAUNAS PHOTO STAR 2020 finalininko Hanneso Jungo parodos atidaryme Kauno V. Kudirkos viešosios bibliotekos Jaunimo, meno ir muzikos skyriuje © Karolina Krinickaitė | KAARA Fotografia

„Žmogus pats įsibrovė į gamtą, pavergė ją savo reikmėms, ir pyksta, kai ji po truputį grįžta atsiimti to, kas jai priklauso. Kur ta riba tarp žmogaus ir gamtos buveinių? Ar žmogus yra visagalis nuspręsti, kas gali gyventi laisvai ir netrukdomai, o kas ne?“, – svarsto ji.

Anot M. Straupytės, intriguoja, kad vilkas yra parodos pavadinime, tačiau nė vienoje nuotraukoje jo nematyti: „Vilkas yra ir tuo pačiu jo nėra. Mes jo bijome, nors net nesame matę, net nuotraukose jo nepamatome, nors žinome, kad jis yra čia buvęs. Per vilko (ne)buvimą atskleidžiamos svarbios socialinių pokyčių ir globalizacijos temos, o tuo pačiu į viską įsilieja ir žiniasklaidos tendencingumo problematika. Kuo daugiau giliniesi į šią parodą, tuo labiau supranti, kokia daugiasluoksnė ji yra, kokį svorį gali įgyti gamtos ar miesto vaizdas, suteikęs jam tam tikrą kontekstą.“

Su Hannesu Jungu kalbasi Daiva Juonytė.

Jūsų fotografijų serijoje „Vilkas čia“ kalbama apie vilkus ir jų sugrįžimą. Papasakokite, kaip kilo mintis tą tyrinėti.

Pirmą kartą apie vilkų grįžimą į Vokietiją pradėjau skaityti dar 2017 m. Buvo keista, nes žinojau, jog per pastaruosius 200 metų vilkai Vokietijoje beveik išnyko. Tačiau paskutinį dešimtmetį šie žvėrys vėl buvo pastebėti tai vienoje, tai kitoje vietoje, o juos saugojo aplinkos apsaugos įstatymai.

Gana greitai supratau, kad gyvūnai tarnauja kaip tam tikras atpažinimo ir ribų nustatymo objektas: žaliąjį miesto elitą jų sugrįžimas džiugina, o štai kaimo gyventojai vilkus suvokia kaip grėsmę auginamiems gyvūnams ir vaikams. Šį konfliktą tarp gyvenimo mieste ir kaime keliaudamas pastebėjau ir anksčiau. Paprastai naratyvas yra toks: mieste gyvenantys žmonės priima sprendimus, su kurių pasekmėmis turi gyventi ir taikytis kaimo žmonės. Dažnai tokius sprendimus palaiko ir nauja politinė dešiniųjų partija, „Alternative für Deutschland“ (AfD).

2019 m. gegužės mėn. dalyvavau vadinamajame priminime ir informaciniame lauze prieš vilkus, kur susitikę žmonės tiesiog gėrė alų ir valgė dešreles. Dauguma jų neturėjo nieko bendra su vilkais (ar gyvūnais, kuriuos jie valgo). Mano pastebėjimu, jie greičiau norėjo užmegzti ryšį su kitais atmesdami vilką.

Kaimų nykimas, energijos perėjimas, mobilumas, skaitmeniniai pokyčiai – tai klausimai, kurie daliai gyventojų sukelia nemažai sunkumų. Pokyčiai gąsdina žmones ir yra tikriausiai sunkiau suvokiami nei pats vilkas.

Koks buvo jūsų darbo principas? Ką labiausiai norėjote užfiksuoti?

Mano darbai padalinti į dvi dalis. Pirmoje nuotraukos rodo vietas, kur vilkai buvo aptikti: čia jie gyveno, ėdė, mirė ar buvo nušauti. Tačiau užuot parodžiusios vilką, mano fotografijos kalba apie pokyčius, kurių žmonės bijo.

Antroje savo darbo dalyje rodau laikraščių ir žurnalų puslapius, kuriuose buvo publikuojami straipsniai apie vilką. Aš ištryniau visus žodžius, išskyrus straipsnių antraštes ir vietas, kurioje aprašomas vilkas. Tokiu būdu siekiu atkreipti dėmesį į žiniasklaidos afišuojamos ir tikrosios situacijos neatitikimus.

Kokius jausmus ar mintis vilkas sukelia jums pačiam?

Asmeniškai vilkas man nekelia jokių problemų. Tačiau aš gyvenu didmiestyje ir niekada nesu jo sutikęs, neauginu ar nedirbu su gyvūnais, kuriems vilkas kelia grėsmę.

Kai kuriais atvejais suprantu, kad piemenys bijo vilkų. Bet manau, jog visuomenė, užuot pasisakiusi prieš vilką, turėtų stengtis paremti nuo jų kenčiančius žmones. Jei visuomenė nuspręs, kad gyvensime šalia laukinių gyvūnų, ji turėtų remti žmones, kuriems tai kelia problemų.

Kaip ir minėjote, jūsų nuotraukose žiūrovas nemato jokių vilko pėdsakų. Tačiau fotografijos jautriai paliečia socialinių pokyčių temas. Į kokias problemas norite atkreipti visuomenės dėmesį?

Paprastai sakant, globalizaciją, išvykimą iš kaimo, kaimų nykimą – ką daryti, kai dauguma jaunosios kartos gyventojų palieka kaimus ir mažus miestelius. Gyvenimas ten nyksta: uždaromi barai, vietinės parduotuvės, dingsta viešasis transportas. Tai man rūpi labiausiai.

KAUNAS PHOTO STAR 2020 finalininko **Hanneso Jungo** fotografijų seriją „**Vilkas čia**“ iki spalio 10 d. galima aplankyti Kauno V. Kudirkos viešosios bibliotekos Jaunimo, meno ir muzikos skyriuje (A. Mapu g. 18, Kaunas), o pilną 17-ojo fotomeno festivalio KAUNAS PHOTO programą „Periferinės vizijos“ rasite [čia](#).

KAUNAS PHOTO – ilgiausiai be pertraukų rengiamas kasmetis tarptautinis fotomeno festivalis Lietuvoje ir Baltijos šalyse. 2004 m. Mindaugo Kavaliausko įkurtą festivalį organizuoja viešoji įstaiga „Šviesos raštas“. Festivalis yra pasaulinės „Festival of Light“ organizacijos narys. **Festivalį KAUNAS PHOTO finansuoja [Lietuvos kultūros taryba](#)**, kaip vieną iš strateginių tarptautinių meno renginių Lietuvoje.

Rėmėjai: [Kauno miesto savivaldybė](#), [EPSON](#).

Parodos partneris: [Kauno Vinco Kudirkos viešoji biblioteka](#).